

Trondheimsregionen

Mulig samarbeid mellom LORIF og Institutt for produktutvikling og materialer ved NTNU

LORIF møte 11.09.2012
Børge Beisvåg, prosjektdriver

Institutt for produktutvikling og materialer (IPM)

- Den faglige profilen ved IPM vektlegger samspillet mellom produktutvikling, konstruksjon og materialteknologi
- Fokus er rettet mot den vareproduserende industrien, inkludert olje og gass og fornybar energi
- Sentrale fagområder er delt i to hovedprofiler:
  - Produktutvikling, beregning og bearbeiding
  - Materialer
- 70 ansatte, hvorav 30 PhD studenter
  - Andreas Echtermeyer, Nils Petter Vedvik, Sjur Dagestad, Torgeir Welo
- Har mye samarbeid med Raufoss og Kongsbergmiljøet + offshore
- Samarbeider om forsknings og utviklingsoppgaver i bedrift eller gjerne flere bedrifter med samme behov

Studier og studenter

- IPM er at av instituttene tilknyttet studieprogrammene **Produktutvikling og produksjon (PuP)** og **Ingeniørvitenskap og IKT (I&IKT)**
- I studieretningen **Produktutvikling og materialer** er tyngdepunktet innen teknisk-naturvitenskap, i tillegg til stort fokus på kreativitet og innovasjon. Studiet balanserer fag innen produktutvikling og konstruksjon med materialteknikk og produksjonsprosesser
- I studieretningen **Produkt og prosess** er fokus rettet mot fremtidsrettet integrasjon mellom våre klassiske ingeniørfag og IKT
- Foretrekker å koble studenter inn i FoU prosjekter og mot samarbeidspartnere

Undervisning/fordypning

- Studieretningene ved IPM gir mange muligheter for kombinasjon og fordypning innen fagområder og tema. Noen eksempler er
  - metodisk produktutvikling og konstruksjon
  - innovasjon
  - forming av metaller
  - komposittmaterialer og polymere materialer
  - elementmetode
  - utvikling av simulering og integrasjonssystem
  - utmatting og bruddmekanikk
  - korrosjon og tribologi
  - nano-teknologi i materialer
  - multidisiplinære utfordringer inne blant annet olje og gass, energiproduksjon, transport og medisinske anvendelser
- Forskning og undervisning er knyttet tett sammen
  - Fordypning i form av prosjekt- og masteroppgaver er som regel integrert i et forskningsprosjekt

Forskning ved IPM

- **Materialteknikk**
  - bearbeiding av aluminium og bruk av plast og kompositter spiller en spesielt sentral rolle
- **Industriell økologi og innovasjon**
  - miljøhensyn påvirker produktutvikling i fremtiden
  - må tenke miljø i produksjon, logistikk, transport, bruk, service, retur av produkter, gjenbruk eller reforedling av materialer
- **Material- og produksjonsprosesser**
  - tilvirkningen av metalliske materialer og plaster, samt plastkompositter
  - herunder støping, plastisk forming, plastbearbeiding, sveising, overflatebelegging, bearbeidingsmetoder, maskiner, verktøy, materialenes bearbeidingsegenskaper ved fremstilling av industrielle produkter ved hjelp av prosessene, komponentdesign og komponenters funksjonalitet, levetidsanalyser, økologi og gjenbruksstrategier

Forskning ved IPM

- **Plastisk forming av metaller**
  - smiing, ekstrudering, trekking, profil- og plateforming
  - avansert måleteknikk for å kartlegge prosessbetingelsene i formeprosessene
  - måleresultatene sammenholdes med FE-simulerte analysedata av formingen
  - bruk av det kommersielle FE-programmet DEFORM, kombinert med eksperimentalknikk, har vist seg å være en rask og effektiv måte å ta fram informasjon om formeprosessene
- **Støping**
  - produksjon av støpegods i jern, stål og ikke-jern metaller, med spesiell aktivitet rundt støping av aluminium- og magnesiumlegeringer
  - arbeider spesielt med numeriske beregninger og eksperimentelle studier av strømningsforhold, temperaturfordeling og størkning under støpeprosessen
  - konstruksjonsstøttesystemer for støpte komponenter

Forskning ved IPM

- **Plastbearbeiding**

- dekker hele produksjonsprosessen fra plastråstoffer og fibre helt fram til ferdig produkt
- IPM disponerer viklemaskiner for fremstilling av komposittstrukturer basert på matriks av såvel herdeplast som termoplast
- videre tilvirkes termoplastbaserte kompositter ved hjelp av infrarød oppvarming
- annet viktig utstyr er blandingsekstrudere for fremstilling av polymere legeringer/blandinger kombinert med reaktiv modifisering av polymerene
- maskiner for sprøytstøping av termoplaster, samt to ekstrudere
- pilotlinjer for direkte smelteimpregnering av fiberroving og for profiltrekking med termo-plastbaserte kompositter
- aktuelle arbeidsoppgaver innen plastbearbeiding er modellering/simulering av termo-plastiske bearbeidingsprosesser som sprøytstøping og ekstrusjon - her benyttes programvare som C-MOLD og POLYFLOW

Forskning ved IPM

- **Sveising**
  - utstyr for de vanlige buesveisemetodene
  - et anlegg for simulering av fjernstyrt hyperbarisk undervannssveisin.
  - hovedsak utprøving og videreutvikling av metoder og utstyr
  - datasimulering av prosessforløp samt temperatur og deformasjoner er også viktige aktiviteter
- **Overflatebelegging**
  - lysbuesprøyting
  - høghastighets flammesprøyting